

Kees Holierhoek
Scenarioprijs 2019
Juryrapport

Het is voor ons als jury een voorrecht om alle producties van het online- en TV-drama te bekijken die in 2017 en 2018 zijn geprogrammeerd. Het is een klus, maar een klus die zeer goed zicht geeft op waar de Nederlandse serie staat. En die stand van zaken verheugt de jury. Het is niet alleen een steeds grotere kwantiteit, maar ook variëteit en kwaliteit die Nederlandse makers voortbrengen. Met name het niveau van de vertellingen heeft ons zeer positief gestemd, waarbij we vaststellen dat de makers op zoek zijn naar vernieuwing, en oorspronkelijkheid.

Waar de opkomst van Nederlandse platforms als Videoland en KPN bij de vorige editie van deze prijs al opgemerkt is, zijn wij verheugd dat de series die hier te zien zijn, nu ook zijn doorgedrongen tot de beste series van 2017 en 2018, ook buiten de genomineerden om. We zien dat diversiteit in genres met name door de commerciële omroepen en platforms ingezet wordt, maar dat bij deze platforms nog veel te winnen valt op het gebied van oorspronkelijk jeugdrama – iets waar juist bij de publieke omroep veel aandacht voor blijft. Het *online short format*, ofwel webserie, is een medium waar de jonge kijker zijn of haar weg naartoe vindt, en wat betreft de jury mag hier de komende jaren meer aandacht aan worden besteed, om zo de kwaliteit van het jeugdrama te bewaken en voort te zetten.

De invloed van Amerikaanse, Britse en Scandinavische series is nog altijd voelbaar, maar er wordt ook steeds meer Nederlands oorspronkelijk drama ontwikkeld en dat komt de kwaliteit van de series ten goede. De innovatie komt vooral vanuit de jonge makers, die kijken naar nieuwe vormen van ontwikkelen en vertellen, nieuwe verhaalstructuren en die binnen hun vertellingen urgente maatschappelijke thema's over het voetlicht brengen.

Wel ziet de jury dat er nog veel te winnen valt op het gebied van diversiteit, en daarmee de kleurschakering aan verhalen. Waar de diversiteit van genre inmiddels wat ruimer is – de nadruk op series over misdaad, mysterie en politieonderzoek is nog groot - zien we steeds meer verhalen over opgroeien, identiteit, relationele drama's en komedies. Toch blijft de kleur van deze verhalen overwegend wit. Om de toekomst van Nederlands drama te waarborgen en Nederlandse series op basis van oorspronkelijkheid en waarachtigheid aantrekkelijk te maken, moeten er schrijvers met een grotere diversiteit in kleur, gender, geaardheid, en herkomst aan het woord komen.

In onze beoordeling hebben we gekeken naar oorspronkelijk Nederlands drama in serievorm. Dus single plays binnen de reeks One Night Stand, of series gebaseerd op buitenlandse series of boeken, hebben niet meegedongen naar de Kees Holierhoek Scenarioprijs 2019.

Dit sloot enkele zeer krachtige en belangrijke vertellingen uit en de jury is dan ook zeer verheugd dat we naast de Kees Holierhoek Scenarioprijs ook een Stimuleringsprijs kunnen uitreiken en een eervolle vermelding kunnen geven. Wij hebben deze mogelijkheid aangegrepen om twee makers te eren die de afgelopen jaren met opzienbarend werk op de voorgrond zijn getreden. Het zijn jonge makers en ze geven in hun werk op overtuigende wijze een stem aan jonge personages, die in het nu verankerd zijn: zoekend naar identiteit, worstelend met het leven, divers in culturele en seksuele geaardheid.

Te beginnen bij de **Stimuleringsprijs**. Die willen wij uitreiken aan de maker die een moderne vertelling heeft geschreven over geldingsdrang. Over aan je eigen lot ontsnappen, over ontdekken wie je bent. De dolende twintiger in Amsterdam: we hebben het allemaal wel gezien, maar dit hoofdpersonage brengt iets nieuws. Ergens heeft hij iets van kinderlijke verbazing en tegelijkertijd weet hij heel goed wat hij aan het doen is. Hij twijfelt niet, hij handelt. En het lukt. Hij wordt succesvol, ten koste van de relatie met zijn familie. Om succesvol te worden moet je je afkomst verloochenen, lijkt de boodschap te zijn. Maar de tol die hij betaalt is hoog. De schrijver van dit werk geeft ons een rijke vertelling. Het is oprecht, speels, met een vleugje fantasie. Het is een belangrijk werk, waar we graag meer van zien in de toekomst. Net zoals deze naam op de aftiteling van Nederlandse films en series!

**De Stimuleringsprijs gaat naar
Ashar Medina voor TOM ADELAAR**

De **eervolle vermelding** gaat naar de maker van een serie over liefde en relaties, maar ook over identiteit. Wat vind je belangrijk in het leven en hoe kies je de mensen om je heen daarop uit? Het gaat over familie, carrière en volwassen worden in een crisis. En twijfelen aan dit alles, want dat is wat de *millennial* kenmerkt. Het is een belangrijke serie omdat het homoseksualiteit niet problematiseert, maar wel een stem geeft. De noodzaak van en behoefte aan deze serie werd onderstreept door de grote *online fan-schare*, die er al was voordat de serie uitgebracht was. Het scenario is kernachtig, fris geschreven, met rake details en af en toe de verdieping zoekend. Maar bovenal is dit met liefde gemaakt. Het plezier spat ervan af en de jury gelooft dat deze makers een grote rol kunnen spelen in de wereld van series.

**De eervolle vermelding gaat naar
Maud Wiemeijer voor ANNE+**

Ook aan de **drie genomineerde series** voor de Kees Holierhoek Scenarioprijs zijn meerdere jonge makers verbonden. Dat verheugt de jury. De belofte voor de toekomst is groot als deze makers in deze fase van hun carrière al een hoog niveau weten te behalen in hun vertellingen. We hopen dat dit zich doorzet en dat dit omroepen en netwerken inspireert om op zoek te blijven naar de verhalenvertellers van morgen. Een tweede, belangrijke overeenkomst tussen alle drie de genomineerden, is de collectiviteit waarbinnen geschreven is. Niet een nieuw fenomeen, maar wel opvallend hoe de kracht van de groep de kwaliteit van de series steeds verder verhoogt. Waar bij de vorige editie van deze prijs nog vier schrijvers het affiche van genomineerden sierden, zijn dit er nu zeventien.

We lichten per genomineerde in alfabetische volgorde toe waarom deze serie tot het beste behoort dat 2017 en 2018 heeft voortgebracht:

Shariff Korver, Marco van Geffen, Jeroen Scholten van Aschat, Pim Algoed, Raul Serrano, Vincent van de Valk en Eva K. Mathijssen voor FENIX

Onder het juk van de vader uit en zelf als de vader worden. Deze serie gaat over de erfenis van een vorige generatie en over hoe zelfs de grootste *einzelgängers* niet ontkomen aan familiebanden.

De jury heeft niet eerder een openingsaflevering als die van FENIX gezien: de rust waarmee verteld wordt, de vragen die het oproept zonder ongrijpbaar te worden en het late introduceren van de hoofdpersonages. Het sluit aan bij een internationale trend, waarbij kijkers minimaal twee afleveringen van een serie achter elkaar kijken en het tekent het vertrouwen dat de makers in hun kijkers hebben. Vanaf de tweede aflevering loopt de serie volgens meer traditionele lijnen, hoewel het gedurfd is om de twee hoofdpersonages dramatisch niet aan elkaar te verbinden. Het zijn twee gelaagde personages,

met veel potentie voor groei. Hoewel ze elkaar slechts twee keer tegenkomen in de serie, voel je dat ze dezelfde wereld in gezogen worden. Naar elkaar toe bewegen.

De betrokkenheid van de regisseur in de scenario-ontwikkeling is terug te zien in het eindresultaat. In de scenario's zien we een vakkundig geconstrueerde constellatie van personages, het ritme van de vertelling en een heel eigen wereld, die stijlvast is doorgevoerd in alles. Een krachtige vertelling in beeld, tot stand gekomen dankzij sterk teamwerk en een heldere visie. Het seizoen eindigt met een interessante *set-up* voor een tweede. Wat de jury betreft is dit een oproep aan iedere omroep die bezig is met het ontwikkelen van vernieuwend TV-drama: deze serie verdient een tweede seizoen!

Chris Westendorp, Karin van der Meer, Luuk van Bemmelen, Willem Bosch en meeschrijvende regisseurs Willem Gerritsen en Michiel van Jaarsveld voor PENOZA

Carmen voert een voortdurende interne strijd tussen de liefde voor haar familie en de loyaliteit naar het bedrijf dat mogelijk maakt dat zij voor hen kan zorgen. Een weergalozes vrouwenrol, die haar evenknie niet kent in Nederlands dramaland en die zeker in dit vijfde seizoen op het lijf geschreven is van Monic Hendriks.

Dit seizoen is zeer vakkundig gemaakt en een goede comeback na een iets mindere, vierde reeks. De scenaristen maken een paar ingrijpende keuzes in het zicht van het einde van de serie en dat hebben ze goed uitgespeeld. De keuze voor een ambitieus, opgeschoten joch als Carmens tegenstander is spannend, en zeer relevant. Deze jongens zien misdaad als een carrière waar je voor kiest, niet iets waar je inrolt, of wat je erft – zoals Carmen, Marcus, en bijna alle collega's van de oude stempel. Dat maakt ze ook heel gevaarlijk, want loyaliteit of eer speelt geen rol meer. Het geweld dat ze

gebruiken is hard, *out-in-the-open*, gewetenloos.

Door de seizoenen heen is de spanning tussen Carmens crimineel-zakelijk plichtsgevoel en de liefde voor haar gezin en haar familie het centrale thema. De herhaling van bepaalde dramatische situaties wordt dan welhaast onvermijdelijk. Maar het moment dat Carmen beseft dat alles wat haar liefde aanraakt doodgaat, is schitterend. Dat moment duurt bijna te kort. Het einde is passend en onvermijdelijk: Carmen zal zich nooit samen met haar kinderen kunnen losmaken van de criminaliteit. Een zeer sterk einde van een baanbrekende, Nederlandse serie. We zijn zeer benieuwd naar de film!

Ellen Parren, Jan-Paul Buijs, Thomas Spijkerman en Peter van Rooijen voor TREURTEEVEE

Een serie die zijn gelijke niet kent. Het is theateraal, maar de directheid waarmee we door de personages via de camera worden toesproken, maakt deze vertelling uiterst geschikt voor TV. In tegenstelling tot de andere genomineerden is dit een serie met weinig ontwikkeling van de karakters, maar dat past ook niet binnen de vorm van de absurde komedie.

En is dat wel hoe we deze serie het best kunnen omschrijven? Is het een Brechtiaans drama, of zijn het rijk vormgegeven sketches? Gaat dit over vroeger of gaat dit over nu? Verbeelden de makers de extremen in onze samenleving of juist iedereen die nergens bij hoort? Het roept vragen op en laat de antwoorden bij de kijker. Wat is betekenisvol leven, wat is cultuur? Rijk versus arm, elite versus volk. Links is goed, rechts is slecht, maar is dat wel zo? In al haar stelligheid biedt deze serie juist veel ruimte voor de zachte twijfel, lijkt het een ode te zijn aan iedereen die tussen wal en schip is geraakt en breekt het een lans voor de aarzelende mens.

De vertellingen die we zien, zijn hermetisch en daarmee niet heel toegankelijk. Maar het is ook uniek, brutaal, zeer vakkundig gemaakt en de jury gelooft dat deze serie van grote invloed kan zijn op de ontwikkeling van het Nederlands drama. We kijken uit naar seizoen twee, dat vanavond in première gaat!

Drie oorspronkelijke Nederlandse series, met goede, gelaagde rollen voor vrouwen. Series die de kijker dwingen te kijken naar het nu, naar de mens van nu. Leven versus overleven, de kracht en valkuilen van familie, het voortdurend op zoek zijn naar wie je bent. Wat is de beste serie van 2017 en 2018?

De **winnaar** van de Kees Holierhoek Scenarioprijs 2019 is **FENIX**